

Практичне заняття № 10. Морфологічні норми числівника та дієслова.

План:

1. Правила відмінювання числівників.
2. Збірні числівники та особливості вживання їх у професії педагога.
3. Зв'язок числівників з іменниками.
4. Творення особових, видово-часових форм дієслова.
5. Змінювані і незмінювані дієслівні форми.
6. Функціонально-стилістичне навантаження дієслів у фаховому тексті.
7. Основні способи творення дієприкметників та дієприслівників.
8. Перевага активних конструкцій над пасивними.

Завдання 1.

Провідмініайте числівники з іменниками, записуючи цифри словами.

765 шкіл, 241 лінійка, 1838 стільців, 5,76 гектара, 30-ро дітей, півтора літра, 25-й завідувач, кільканадцять дівчат, 73 ляльки, 8 журналів, 2 наради, 4 учні, 17 вихованців.

Завдання 2.

Поєднайте числівники з іменниками. Поясніть особливості поєднання. Запишіть цифри словами.

3 (вихователь, вихователька), 3 (ручка), 4 (сестра), 4 (учень, учениця), 8 (львів'янин), кільканадцять (пташеня), 10 (вчителі), 478 (газета), 0,5 (город), 3/4 (місто), 15 (парта) 2 (ножиці), півтора (година), 7-й (річниця), 3,5 (кілометр), 24 (зошит), 1,5 (метр).

Завдання 3.

Визначте у наведених реченнях займенники, дайте повну морфологічну характеристику кожному.

1. Мудрий не все каже, що знає, а дурень не все знає, що каже. 2. У кого що болить, той про те й гомонить. 3. Я вибрав долю для себе сам. 4. Вже ніщо їй не вернути. 5. В таку добу під горою, біля того гаю, що чорніє над водою, щось біле блукає. 6. Що знаєш, що вмієш, те за плечима не носити. 7. Така її доля...О Боже мій милий! За що ти караєш її молоду? 8. Нараз у нього промайнула думка сказати їй все.

Завдання 4.

Утворіть усі можливі форми наказового способу від поданих дієслів.

Наказати, виконати, читати, завмерти, виконати, їхати, тягти, розглядати, починати, носити, вчити, сідати, возити, не розмовляти, дивитися, гуркотіти, взувати, стати, подивитися, ставати, дихати, влити, веселитися, розказати, вливати, бігати, водити, брести, бродити, гудіти, гудити, свистіти, тяти, кроїти, почати, працювати.

Завдання 5.

Знайдіть неправильні форми дієслів.

Гудять, муркочать, стелять, пригощаєш, бачать, робе, полять, доїсиш, ліпиш, їздять, водиш, дасиш, боряться, мовчать, колять, косять, мелять, додасиш, сиплять, гоють, мелять.

Завдання 6.

Доберіть синоніми до дієслів іншомовного походження.

Контролювати роботу студентів, демонструвати вироби учнів, лімітувати кошти, концентрувати увагу, ігнорувати правила, координувати дії, ліквідувати заборгованість, балансувати між заходом та сходом, реєструвати учасників конференції, форсувати події, апелювати до батьків, домінувати над іншими.

Завдання 7.

Замініть словом чи словосполученням наведені вирази.

Наступаюче свято, приваблююча пропозиція, захоплюючий фільм, підростаюче покоління, оточуюче середовище, співаючий артист, ворогуючі сторони, миючі засоби, правляча еліта, друкуючий пристрій, лідируюча команда, завідуючий кафедрою, оточуючі люди, керуючий компанією, знеболюючий засіб.